

MAGYAR KURIR.

Indult Bétsből, Pénteken, Februárius' 24-dikén, 1852.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Febr. 11-kén költ Kir. végzése által a' Ns. Nyitrai Káptalanban Fő Tiszt. Habel Ferentz Urat eddig Kántor Kánonokot Nagy Préposttá, F. T. Porubsky György Urat, eddig Custost, Kántor Kánonokká, és F. T. Krobót János Urat, Zsolnai Fő Esperestet Custos Kánonokká kegyelmesen kinevezni.

Továbbá: a' Zsolnai Fő Esperestségre F. T. Fritsovsky Fer. Ur eddig Gradnói Fő Esperest, erre ismét F. T. Teml Albert Ur eddig Mester Kánonok; a' Theologus Kánonok helyére F. T. Mészáros András Professor Ur, és végre Schedi Nagy Prépost Ur halálával a' megüresült Kánonokságra F. T. Tordy Gergely Puchói Plebanus Ur neveztettek ki kegyelmesen.

A' Bétsi Ts. K. Protestans Theologiai Intézet, Febr. 12-két, mint a' Felséges Tsászár és Király ditső születése napját, illő fényes pompával innepelte. Az Augsburgi és Helvétziai Hitvallást tartók egyesült Ts. K. Consistoriumának 's számos Gyülekezetnek jelenlétében, az Intézetnek helytartó Directora Hausknecht Justus Ur szokott ékesszólásával ezen nap felséges tárgyához alkalmaztatott hathatós beszédet tartván, több Tanuló Ifjak állottak elő, kik ugyan

ezen fényes innep magasztalására több nyelveken készített versezeteket olvastak fel.

N a g y B r i t a n n i a.

Hajdan hollandiai, azután belga General Báró Smissen, ki Antverpiai Kormányos korában, az Oraniaiakkal valami egybeköttetésben keveredvén, hazáját kénytelen volt oda hagyni, Párisból, a' múlt hónap 26-kán Hrg Wellingtonhoz küldött levelében a' többek közt elbeszéli miképpen szállította ötet fel, a' Lord Ponsonby meghagyása szerint azakkori hannoverai Consul Ellermann arra, hogy a' népnek, a' Nassau ház javára intézett lázzadási mozgásaiban ő is venne részt. Későbbben ugyan ötet némelly nagy emberek nevében Steven és Májor Parys Brüsselben egy másik titkos társaság tagjának hívták meg. Már minden megvolt határozva, a' mikor General Nypels, adjutánsának, Májor Deysnek, ki a' dolgok miben léte kikurkászása végett küldetett Brüsselbe, felelete mindeneknek várakozását semmivé tette. Báró Hooghvorst (Brüsseli főember) nevezetesen jelenté, miképpen kérte ötet Lord Posonby, annak egy néhány napig való elvárására, hogy mit kelljen határozni. Ezen időpont eltelése után, még egy néhány napi ha-

lasztást kért Ponsonby — 's végre az álortzát levelvén, kinyilatkoztatta, hogy ő éppen más plánumot ajánlott, melly szerént nevezetesen az Orániai Hrgnek mindenből ki kell maradni. És ez a' rendszabás (mellyet a' szerző gyalázatos hűségtelenségnek nevez) kényszerítette őtet, Stevenst, Májor Paryst, és az ő adjutánsát önként való számkivetésre. Ő (a' levél szerző General) az anglus Kabinét politikáját itt ítélni nem akarja, de a' bizonyos, hogy Lord Ponsonby az Orániai ház javára tzelőző mozgásokban, mellyeknek elrendelője maga volt, önnön hasznát nézte. Az öt hatalmasságok, a' magok és familiájok részéről a' belga thronusról lemondtak. E' szerént, Leopold Hrgnek is lehetett volna a' belga thronusból való kirekesztésére nézve szót tenni, mivel az Anglus udvarhoz atyafi. Lord Ponsonby azért készített az Orániai Hrg részére öszve esküvést, hogy annak kiütése előtt való estve, mondhasa a' frantzia Agensnek, hogy néki a' Restauratio kezében van, 's az, e' közt és Leopold Hrgközt való választást szabad tetszésére bizza. A' választás, azután nem sokkal megese, 's hogy mint, tudva van. Ekkor írta Lord Ponsonby hamarjában azt az esmeretes levelet, melly a' belga Congressus előtt is felolvastatott, és a' mellyet a' Grey Ministeriuma megtagadott. — A' General ezen nyilatkoztatással rekeszti be levelét, hogy ő, meglévén győzöttetve, a' Hertzegnek (Wellingtonnak) a' Hollandiai Király, — tulajdon fejedelme, — és a' Hollandia java 's boldogságában való szíves részvételéről, kötelességének tartotta, őtet (Wellington) a' szóban forgó dologról igazán és részre hajlás nélkül tudósítani. Ő, annak egyszer áldozatja

volt, ha tetszik a' Hrgnek, vegye hasznát ezen ő híradásának.

Az Alsóház Febr. 5-ki Ülésében Vyvan a' belga dolgokat illető kérdésben nem foghatta meg, hogy tsinálhattak a' Ministerek olyan Tractátust, melly 6 Fejedelmet illetett, és tsak három egyezett meg benne. Ez, azon fejedelmeknek, kik még meg nem egyeztek, megkissebbítésére szolgálván, azt kérdi Vyvan Ur. Palmerston tól, valyon hiszi e' a' Lord, hogy a' többi Hatalmasságok megfognak benne egyezni, és az Anglus 's Frantzia igazgatószékek Hollandia és Belgiumra nézve garantirozzák e' a' 24 tikkelyek végbe menetelét? Lord Palmerston felel: Éppen nem példa nélkül való dolog, mint az érdemes Baronet állítja, olyan tractátust tenni fel, mellyet az egyező felek mindnyájan nem hagytak helyben. Azomban nem szükség példát hoznom elő, mert ha nem volna is reá példa, ezen mostani különös esetből lehetne példát venni. Ugyan is ha valamelly tractátust Európa Királyainak valamellyik meghatalmazottja alá írta, 's az Anglus Király azt jóvá hagyta, annak tökéletes és minden feleket kötelező ereje van. Külömben nem lett volna felesleg való dolog, a' nevezett Tractatusnak, a' Parlamentel volt közzöltetéséhez ezt adni „hogy az Austriai, Orosz, és Burkus Udvarok, az ő meghatalmazottjaiktól aláírt tractatusokat még nem hagyták helybe.“ A' mi az érdemes Baronetnek ezen kérdését illeti: valyon reménylem e', hogy a' még hátra lévő hatalmasságok a' sokszor említett tractatusban meg fognak egyezni? azt felelem, hogy Igen is, mert a' helybehagyások megérkezésében tsak az Udvarok távolysága teszen külömbséget. A' Garantiáról szolló kér-

désére a' Baronetnek, most, — mint Király Ministere úgymondom, — hogy nem felelhetek. Egyéberánt a' Standard (Lord Palmerstonnak feljebb említett vakmerő Igen is-ére azt mondja, hogy a' Helybehagyás küldésével késő Hatalmasságok a' Britannia Reform bill kimenetelét, és azt várják, hogy annak következésében megmaradhat e' a' mostani Ministerium vagy nem? és így késedelmeknek nem a' nagyobb távolyság oka. Croker Ur kétségbe hozza, hogy egy olyan Tractátus, melly ugyan öt Hatalmasságok között végeztetett el, de a' mellynek közülök csak ketten írták magokat alá, ezen kettőt éppen úgy kötelezné, mint ha azt mind aláírták volna. — Erre Lord Palmerston mégis azt felelte; hogy ez a' Nemzetek jussaival egészen megegyezne.

A' Király Febr. 6-kán költ Proclamatiójában Angliának és Irlandiának minden lakosit felszólítja, hogy az országban még eddig nem esmert és most meglehetős dühösséggel pusztító choleraának eltávolztatásáért Martzius 21-két közönséges bűjtre és bűneiknek töredelmes szívvel való megbánására szenteljék. — Skótzsiában az említett tzelből és módon Martzius 22-ik napját fogják meginnepelni.

A' Britanniai Udvarból, az Ausztriaihoz rendelt és már útban lévő Követ a' jövő héten fog Bétsbe érkezni. Hertzeg Eszterházi Pál az Ausztriai Tsászárnak az Anglus udvarnál lévő Követe Bétsbe megérkezett. Ennek egy kevés ideig tartó itt mulatásáig hivatalát Londonba Gróf Wessenberg fogja vinni.

F r a n t z i a O r s z á g.

Londonban a' politikai Nemzeti-egyesület, Febr. 2-kán mint annak leg-

első évinapján, tartotta Burdett Ferentz Elölülése alatt népes gyűlését. Wakefield mindjárt az Ülés kezdetén tette ezen javalatot: hogy adjunk az alsóházba kérő levelet, mellyben a' Ministeriumot, a' Reformbil keresztül vivésében való gyors és hathatós munkálkodásra serkentenénk. Midőn, úgymond megesmerem a' Ministerium egyenes érzését, és jó indulatját, ugyan akkor nem halgathatom el annak foglalatosságaiban való tehetetlenségét. Hume úgy vélekedett, hogy ezen az úton tzelunkat el nem érjük, sőt inkább sokkal távolabb fogunk attól vetetni. Ha a' nehézségeket, és azon személyek nyakasságát, likkel annak küszködni kellett, meg gondoljuk, úgy fogjuk találni, hogy azok, a' mit csak tölök kiyánhattunk mindent elkövettek. Az Elöl Ülő, az egész kérő levelet mint haszontalant és nem idejében valót kárhözhatta, mondván: hogy ő nála a' Bill keresztül menetelén szivesebben senki sem igyekszik, de azt meg nem engedni, hogy azok, kiknek a' nép jussai olly mélyen fekszenek sziveken tehetetleneknek és ostobáknak nevezessenek, ennél fogva ő ezt a' kérő levelet a' gyűlés elébe nem terjeszti. Ezen szavakra irtóztató lárma támad, minden felől kiáltják: vessd ki! ki vele. Az előlülő jónak látta egy kevéssé eltávozni. A' mikor Praesidensé Hume választott, ki felette sajnálta, hogy Burdett a' kérő levél tzeljét nem jól értette, ugymint a' melly a' Ministeriumnak, munkálkodásaiban segedelmet ígér és azt akadályoztatni éppen nem akarja, és azt állítja, hogy illendően tétetvén fel, ő annak elfogadását bátran meri ajánlani.

A' követek Kamarájának Febr. 9-ki Ülésében Thouvenel Ur az Irók és a' nyomtatásra nézve kiadott nyomó

és üldöző parantsolatok ellen panaszol-
kodván, azt állítja, hogy a' gondolatok
ellen ököllet, 's a' tudományok ellen
letartóztatással bódogni lehetetlen.
Az e'féle erőszak tétéleknek egyes ellent-
állások lesznek következései. A' nyom-
tatásbeli szabadság eltörlésére való min-
den igyekezet haszontalan, úgy mint
a' melly fejt annál nagyobb erővel
emeli fel, mennél erősebb a' nyomás.
Ugyan ez a' beszélő a' Szent Simonis-
tákkal való bánást is kárhoztatja, kik-
nek lelkiismereteken tétettünk erősza-
kot, midőn Isteni tiszteleteket meg
háborítottuk. — Utóljára a' jelen igaz-
gatószéket, a' Restauratióval hasonlítja
össze, 's a' Ministeriumnak azt taná-
tsolja, hogy az a' Sereg állapotján való
javításról gondolkozzék.

A' C o n s t i t u t i o n e l Krakói le-
velek után írja: hogy a' haditanáts nem
rég a' lengyel szabadság mellett olly
vitézül hadakozó Sanguskó Hrges Si-
berióban való számkövetésre, és az ott
lévő bányákban való sanyarú dolgozás-
ra kárhoztatta. Attyafiai több milliókat
áldoztak fel, ha megtarthatnák. De reá
nem mehettek. Reménységek utolsó me-
nedékhelyénél a' Tsászári Kegyelemnél
is, — Kinek éppen születése napján ter-
jesztetett ez a' vitéz Hertzeg mellett ese-
dőző levelében elő, ezt a' választ kapták:
„G y a l o g“ (menjen Siberióba).

A' Frantziák Királya a' folyó hó-
nap elején nézte meg Delavignének ezen
tízimű Drámáját: XI-ik Lajos. A' nép,
Királyának a' Játékszinbe való belépé-
sekor örömeben kiáltozott és tapsolt;
— találkoztak olyanok is, kik, ama-
zokétól ellenkező indúlatjokat éppen
akkor piszszegetés által jelentették, mel-
lyen a' Polgár király nem kevésse ille-
tődött meg. Ez a' megilletődés nyilván-
nos szomorúsággá változott ő benne,
midőn látta, hogy a' nép, a' Drámá-

ban elő jövő a'féle helyeknek, mellyek
az igazgatás kissebbségére szolgálnak
nagy lármával tapsol.

A' Lyoni Politzia az Igazgatószék
ellen egy öszve esküvést fedezeti fel. A'
napokkan egy oda való birtokos fogat-
tatott el azért, hogy az embereket va-
lami politikai mozgásra pénz fizetés
ígérésével nógatta. A' Párisi politzia
több tiszteket küldött Lyonban az oda
való Politziának, a' vizsgálások folyta-
tásában tejendő segedelemre. Rendes
katonaság is olly számmal van most őri-
zeten Lyonban, valamint Párisban is,
hogy annyira még nem emlékeznek.

Azok között, kik a' Febr. 2-ki
lázzadás alkalmával elfogattattak, volt
egy P o n c e l e t nevű tsizmadia; ki a'
Juliusi revolutiókor, mint magát meg
külömböztetett férjfiú, érdem jelt ka-
pott. Találtatott nála 700 Frank és tol-
vaj kultsok, mellyekkel a' Louvre pa-
lotába vitetvén, ki világosodott, hogy
azok (kultsok) annak (Louvrnek) 3 aj-
taját nyitották ki. Az öszve esküttek köz-
zül egy másiknál talált kultsokkal pedig
a' Tuilerie mellett levő kertnek, 4 ros-
telyos kapui, 's magának a' polotának
pedig 4 ajtai nyitattak fel.

A' Frantzia Udvarnak a' Szent Szék-
nél lévő Követe Gróf St Aulaire Fi-
ja (ki Rómában a' Követségnél segéd,
Febr. 12 kén érkezett meg az Attyától
küldött hivatalos levelekkel Párisba. Az
említett Követ talán most akarja a' Szent
Széknek tett azon ígéretét teljesíteni,
melly szerént azt, az Ausztriai sere-
geknek, a' Pápa birtokokban vólt be-
menetekor azzal bízatta meg, hogy ő,
annyira részesül Ő Szentsége birtokai-
ban történt bajokban, hogy az azokon
való segítésre ő is minél elébb fegyve-
res embereket fog elő hozatni. Ezt az
ajánlást a' Pápa, hihető, hogy az Ausz-
triaiak hűséges óltalmában bízva, nem

fogadta el, csak akkorra tartván arra számot, ha reá szüksége lesz és érte folyamodni fog.

A' *Messenger des Chambres* jelenti: Toulonból érkezett levelek több hadi hajók felkészítettéséről emlékeznek még pedig úgy, hogy azok minden szempillantásban jöhető parantsolatra indulhassanak. Livornói tudósítások szerint, ezen felkészült tengeri erők között egy *Linea* hajó Olaszországba indult. Ennek az Olasz partokra leendő értekezésével különös jelenés fog Olaszország Játékszínén elő állani, ha t. i. a' Pápa, annak kiszállásának magát ellene szegezi, a' hajó Vezére pedig parantsolatja tartalma szerint tselekszik. Várván várják ezt az Olaszok között a' szabad lelkűek, és örülnek rajta; — de bizonyosan nem örülnek az Olasz Kormányzások, mert félt, hogy a' Frantzia Kormányának meglátása a' mostanában voltáknál nagyobb mozgásra fog alkalmatosságot adni.

Hivatalos tudósítások szerint a' következő állapotban volt Jan. 1-ső napján 1852-ben a' Frantzia sereg 276,000 gyalog, — 54,000 lovas, — 34,000 patantyús, — 8000 földmérő és építő katoná (Genie), — 4500 train, — 14,000 vénkatonák, — 1600 Gendarmerie, — 4020 személyek a' fő tisztikarból. Mindössze 410,520 ember. Az ezeknek tartására kívántató költség 250'475,000 Frankra megy; mellyből esztendő által egy emberre 607 Frank esik. A' Frantzia tengeri erő 279 hajókból áll, 7'486,000 Frank esztendei költséggel. Ez idő szerint fegyverben van 120 hajó, mellynek tartására 4'372,000 Frank kívántatik.

Hét lengyel kivándorlottakból álló csapatok, mellyek között mindenikben 100—150 ember van, kik nagyobb részént tisztek, éppen most mennek, ösz-

vegyülésekre rendelt helyekre Avignonba.

Hollandia.

A' Londoni Conferentzia és Hágai Udvar közt, a' Belgium dolga felett való levelezésnek még most sints vége. A' Conferentziának Jan. 4-kén költ Emlékirására (mellyet a' 7, 8, 9, 10-ik számok alatt kiadott Magyar Kurirban meg lehet találni) a' Hollandia Meghatalmazottjai ugyan azon hónap 30 kán felelnek. Ez az egész felelet, mint többnyire minden szóvitátás, nem egyéb, a' már egyszer vagy talán többször is mondattak ismétleni meg újításánál. A' mit nevezetesen a' múlt esztendő Dec. 14 diki Emlékirásokban nyilatkoztatának ki Hollandiának meghatalmazottjai, más szavakkal most is ugyan azt mondják. Tagadják, hogy a' Conferentiától került 24 tikkelyek olyan természetük vólnának, mellyeken változtatást tenni, vagy azokat módosítani ne lehetne. Mert a' Conferentzia éppen nem bíró Hollandia és Belgium dolgában; hanem, a' mint General Sebastiani Bresson Urnak írta: csak Közbenjáró és a' Frantzia Kormányzók is azt akarja, hogy az ezt a' Charaktert el ne veszejtse. Ugyan csak Sebastiani Ur a' Frantzia meghatalmazottnak más alkalmatossággal ezt mondá: „Valamint jussa és hatalma nints a' Conferentziának csak arra is, hogy valami privat „interessét illető kérdést fejtsen meg, „mennyivel inkább nints olyan kérdés eldűjtésére való jussa melly az egész „Európát interessálja.“ — Az Acheni protocollumról a' Hollandia Meghatalmazottjai azt mondják: hogy annak értelmét későbbben tsavarta el a' Conferentzia, úgy mint, a' mellyet az eleinte

egy formán magyarázott Hollandiával; hogy a' Hollandiai meghatalmazottaknak minden esetre jelen kellett volna lenni a' Belgiumi dolgokról tartott ülésekben, 's azoknak meg egyezése nélkül semmi féle tárgyról nem lehetett volna végezni. Az ezen alaptételről való eltávozásra akármitsoda fontos érdeknek sem kellett volna a' Conferentziát indítani, mert a' political világ leg első Interesséje az, hogy a' Népek-systemája minden egyben, és tagjainak szabadsága és függetlensége fenn tartassék. — Azt állítják az Öt Hatalmasságok, hogy nekik, mint 1814-ben, kötelességek még egyszer, a' Belgium lételének jövődöbeli sorsáról és módjáról határozást tenni. Igen is — de az a' kötelesség még akkor, tsak egy forma szerént való Tractatuson épült — még ekkor a' Bétsi Congressusnak hire sem volt, nem úgy állottak a' dolgok, hogy a' Belgium jövődöbeli sorsa és létele a' Hollandia függetlenségének annak finantziájának Folyó vizei Tsatornái és birtoka szabadhasználásának és a' Nassai Ház atyai örökségének, vagy valami azzal felérő jószágnak kárával erősítetett volna meg. — Ez után nagy hosszan meg akarják mutatni a' Hollandiai meghatalmazottak, hogy öök az 1814-ik esztendő Jul. 21-kén hozott 8 tikkelyeket, az egyezések alaptételül szolgálható erejeből nem vették ki, az által hogy Belgiumnak, Hollandiától leendő elválásában való megegyezéseket közönségessé tették. Mert azt, az alatt a' feltétel alatt tsinálták, hogy azon elválás illendőképpen essék meg. A' mi nem úgy lévén, nintsenek az említett tikkelyek erejektől megfosztva, és így méltán kívánhatják a' Hollandiai meghatalmazottak, hogy az alkudozásnak azok is, nem pedig egyedül az 1811-dik esztendő Januárius 27-kén készült

Protocollum A tóldalékjai legyenek alapjai. Ez után a' 24 tikkelyekben lévő határszabás 's más tárgyak, nevezetesen, a' Luxemburgi Nagy Hrgség, az adósság felosztása a' hajókázás és az ehez tartozó dolgok felől tett végzések helytelen voltát mutogatja Hollandia, és úgy látszik, hogy most sints elébb, mint a' múlt esztendő Nov. 7-kén volt, mikor a' 24 tikkelyek módosítása eránt való kívánságát legelőször kinyilatkoztatta.

B e l g a O r s z á g.

A' belga Képviselek Kamarájának Febr. 9-ki Ülésében Gendebien a' külső Ministertől azt kívánta, hogy az néki már ez előtt három hónappal tett kérdéseire feleljen. Mind akkori, mind mostani kívánságom, úgymond 1-ör az hogy adja elő, a' Minister a' belga követeknek mind azon két írásait: mellyeket azok, a' 24 tikkelyek módosítása eránt a' Conferentziának terjesztettek elébe, — úgy szintén azon kívánságokat és jussokat is, mellyekre a' Conferentzia feleleteit építette? 2-ör Magyarázza meg a' Minister, hogy kell érteni a' Nov. 15-ki Tractatusnak azon kifejezését, melly a' helybehagyásokról és azoknak két hónapra határozott kitesereléséről szól? 3-ör Mi következesei lennének annak, ha némelly Hatalmasságok az említett, helybe hagyás alól magokat vonogatják? A' fel szóllított Minister így beszél: Uraim! a' Gendebien Úrtól kívánt első írást a' Kamarával Jan. 14-kén már közlöttem. A' második, melly a' frantzia adósságról szól, még közönségessé nem tetetett. Ez igen hosszú, de azért, ha a' Kamara vagy Gendebien Úr kívánja, a' Buróban azt is leteszem. Gendebien Úrnak második kérésére ezt jegyzem

meg hogy az Igazgatóság a' 24 tikkelyekben teendő módosítások eránt két levelet küldött a' Conferentziához, de a' mellyek között a' Conferentzia tanátskozásainak tárgya egyik sem leve, úgy mint a' melly azt felelte, hogy a' 15-ik Novemberi Tractatus utolsó és visszahúzhatatlan, — és e' volt az oka a' miért azon levelek a' kamarával nem közöltettek. Egyéberánt a' Hollandiai udvar kívánságait és jussait, azon emlékirásból, mellyet az, Dec. 24-kén, — 's a' Conferentziának Jan. 4-kén arra adott feleletéből, utóljára erre Jan. 30-kán a' Hollandusoktól került nyilatkozatásból bőven meg lehet látni. A' mi G e n d e b i e n n e k harmadik kérdését illeti; Nov. 19-ki tudósításomban már megmondtam, hogy abban az esetben ha az öt udvarok meghatalmazottjai, az ő hatalmok határain kívül nem léptek, — a' helybehagyások kitserélése nem egyéb diplomatiai formalitásnál. Ezen vélekedésem mellett én most is állok. A' helybehagyásokat egyedül csak a' meghatalmazottaknak hatalmokkal való vissza élése akadályoztathatná, mivel a' megbizottak aláírások által arra, az ő megbizójokat is nyilvánosságosan kötelezték. Kérdés? Mitehát az oka, hogy azt három Hatalmasságok nem akarják alá irni? Én ezen késedelemnek okát bizonyos politikai kinézésekben, és azon szoros familiai egybeköttetésben keresem, melly a' Hollandiai Király és egy éjszaki hatalmasság közt vagyon, ki minden igyekezettel munkálódik, hogy azt a' Tractátus elfogadására bírassa. Azt is kérdi G e n d e b i e n Úr: mi lenne belőle, ha a' Tractátust vagy csak egynehány Hatalmasságok vagy éppen egy se hagyná helybe. Szerentsére, ezen utolsó esetnek helye semmi módon nem lehet. Mert abban Frantzia Ország és Anglia már megegyeztek. A' mi az azo-

kon kívül lévő három hatalmasságokat illeti, ha talán ezek a' tractátusban meg nem egyeznek, annak mi következése lehet, vélekedésem szerént, ember azt nem tudhatja. Arról minden gondolkozhatik úgy, a' mint neki tetszik. Én legelőbb, a' mint már mondtam, annak következéseit előre látni lehetetlennek tartom. De nem tziel nélkül való dolog az embernek magájén kívül a' mások vélekedését is megkérdeni, és tudni, hogy az Anglia 's Frantzia Ország helybe hagyását mitsoda szempontból nézik más országokban. Lord Palmerston az Anglus Alsóháznak Febr. 3-ki ülésében ilyen nyilatkozatást tett: hogy egy olyan Tractatusnak, mellyet az Európai hatalmasságok meghatalmazottja aláírtak, 's abban az Anglus Király megegyezett, minden tekintetben van kötelező ereje. Látják az Urak, hogy a' brittaniai Kormányszág vélekedése szerént a' 24 tikkelyeket a' meghatalmazottakon és az egyetlen egy Anglus Királyon kívül egyébnek senkinek sem szükség alá irni, még is az nem csak költsönösön Angliát és Hollandiat, hanem minden más hatalmasságokat is elhatározva egyformán fog kötelezni. Lord Palmerston ismét megkérdeztetvén ha valyon meg lehet e' az, hogy valamely hatalmasság nem hagyja helybe a' 24 tikkelyeket, ismét felelt: hogy ötöt erős alapon álló reménység biztatja a' több Hatalmasságoktól is adandó meg egyezés felől. Egyéberánt az én megjegyzésem most is az, hogy szabad tetszésétől füg mindennek, más kimenetelét gondolni a' dolognak, addig mig az be nem telyesedik. Én részemről, azt hiszem, hogy Jan. 31-ke óta a' mi dolgaink Óriási lépésekkel haladtak elő, és hogy Angliának 's Frantziz Országnak helybehagyása, a' Tractátus nem sok idő múlva bizonyosan meg történő

béfejezésének igen jó jele. — Ezután az Antverpiából való kitakarodásról kívánt a' Ministertől, fel világositást. A' Minister M u e l e n a e r e felel: A' hatalmasságok a' Nov. 15 ki Tractatusvégre-hajtását magokra válalták. Azt Ugyan még ekkoráig csak ketten hagyták jóvá, és nagyon hihető, hogy a' Hollandiai Király a' több Hatalmasságok késedelmezésében bizva, szegezi magát a' Tractátusnak olly nyakason ellene. Minthogy az Antverpiai fellegvár keze közt van, ötöt annak el hagyására csak erőszakkal lehetne kényszeríteni. Ezen kitakarodásra való kényszerítésre, a' mint ő hiszi, a' szoros igazság szerént mind Angliát mind Frantzia Országot fel lehetne szállítani; úgy de ezzel az ágyúztatás szerentsétlen következéseinek tétettnék ki a' város. Nem azitt a' kérdés, hogy mi igazságos dolog, hanem, hogy mi illendőbb és hasznosabb. Mondja meg O s y Úr mit gondol? erőszakhoz kell e' nyúlni, vagy pedig jobb lesz békességben várni el a' Hatalmasságok közt lévő alkudozás kimenetelét.

(Folytatása következik.)

S p a n y o l O r s z á g.

A' Spanyol Király Országának Portugallia felé eső széleire 30,000 emberből álló sereget küldött azzal a' meghagyással, hogy az mihelyt kívántatik, tüstént siessen a' Dom Miguel segítségére. Mellyből a' látszik, hogy félti az ő szomszédját, vagy inkább magát gondolván, hogy a' Dom Miguel megbukása, Spanyol Ország alapjait is megfogja annak polgárai javára rendíteni.

Folytatása a' Fél-Árkus Toldalékban.)

Londoni újabb tudósítások.

London Febr. 13-kán. A' Cholera Londonban is kiütött. Ezt a' Courier mély fájdalommal jelenti, ezt a' hivatalos jelentést tevén hozzá: „mivel a' nyavalyától való félelem és rettegés leginkább okai ezen járvány nyavalya elterjedésének, minden haszontalan lármát el kell távoztatni, melly ezen félelmet öregbítse. Erre nézve csak ollyan tudósítások fognak a' felől közöltetni, mellyek ellene mondhatatlan történeteken épültek.“ — Az Orvosoknak egy Kiküldöttség előtt tett vallástétele szerént, kétségbe sem lehet hozni, hogy a' kiütött nyavalya — görtsel járó cholera legyen. Febr. 13 kán közönséges Gyűlés tartatott, mellyben erről tanáskoztak: mitsoda eszközöket kell elő venni; minő rendszabásokat határozni, hogy a' jelenvaló környülállások között a' veszedelem minden lehető módon eltávoztathassék. —

Londonban közönséges az a' vélemény, hogy ha a' nyavalya terjed; a' Parlament ülései, egyszerre megszűnnek 's elhalasztatnak.

G ö r ö g O r s z á g.

Jan. 28-kén költ levelek Corfuból jelentik: hogy Görögországban a' nyughatatlanság nem csak nem tsendesedett, hanem naponként nevededik. Az Igazgatószék Megarába, a' lázzasztók és lázzadtak fő szállására sereget küldött. Mint hogy a' Felek mind két részről állhatatosan feltették magokban, hogy nem enged-

T O L D A L É K,

A' MAGYAR KURIR'

16-dik Darabjához.

nem engednek, a' dolog alig ha ütközetre nem kerül. A' Rumelióták kiknek 3000 fegyveres emberei vagynak. Grivas Teodórt Mainába küldötték, hogy azt is vonnák a' magok részére. Ugyan ez a' rész Bonizza várát is kezére akarta keríteni, de tsalárdságának, mellyet a' dolog véghez vitelére vett elő, reá nézve nem vólt kívánt következése. A' Rumelióták vezérei Colletti és Maurocordato. A' Pártosok kívánsága. 1-ör A' Status szolgálatjában lévő Joniaiaknak Görög Országból való ki hajtása. 2-ör Gróf Capodistriás Augustinnak, kit a' mult esztendő Dec. 20-kán Argosban tartott Nemzeti gyűlés, Görög Ország Praesidensévé nevezett, el bortsátása. A' kormányszék hűsége mellett állhatatos Fél Kép viselői Naupliában minden nap tartanak ülést. Ezek három tagból álló Biztosságot neveztek ki, melly Görög Országnak új Constitutio felől készítene olyan planumokat, mellyek által a' háborgók ha lehetne fegyver nélkül tsendesítettvén le, a' rend és engedelmessegre vissza térnének.

M a g y a r O r s z á g.

Budai hivatalos tudósítások szerint ezen hónap 14-kéig Magyar Or-

szág 92 Törvényhatóságainak, 4708 Helyein pusztított a' Cholera. Ezekben megbetegedtek 514,567-ten; kigyógyultak, 280,576-tan, meghaltak 223,096-tan; és 10,895-ten még betegek. A' járvány nyavalya 60 Törvényhatóságokban 's ezeknek 3040 Helyein már egészen megszűnt.

Csornáról. Sopron Vármegyéből. — Februáriusnak 12-dikét, mint ditsösségesen 's kegyesen Uralkodó I-ső Ferentz Felséges Királyunk születésének 64-dik esztendejére sok tántoríthatatlan hűségű jobbágyokat háládatosan emlékeztető napot, Mező Városunk is fényesen innepelte. Minekutánna t. i. Felséges Urunk születése napját megelőző Vasárnapon helybeli Plebánus 's Vice Esperest Barbély György Úr halgatóit a' következő Febr. 12-dik napjára figyelmetessé tette, 's Ő Felsége Kegyes Királyunk 's Hazánk jóltévő Attya eránt való háládatosságra 's hűsége buzditotta, 's ezen emlékezetes napon a' Szent Egyházban leendő számos és inepes megjelenésre fel szállította volna: Febr 12-dike reggelén korán, hat nagy mozsárágyúkból tett erős lövések által emlékeztetett újra az egész Város az örvedetes nap jelességére. Három fertály-

kor tizre minden harangok zúgásával a' Templomba menetelre jel adatván, a' nép innepi öltözethen a' Szent Egyházban tartandó áhítatosságra fel sereglett, holott említett Fő Tiszt. V. Esperest Úr, először is fényes Egyházi Szertartással, tellyes musikai kar zenéje közben mutatta be a' Mindenhatónak a' Sz. Mise áldozatot a' sok millió jobbágyokat folyvást bódogító Felső Uralkodónak hosszú és bódog életéért. A' Sz. Mise alatt, bent a' Sz. Egyházban, a' tábori hídveréshez tartozó szekeres seregnek egy csapatja. Hadnagy Gamauf Fridrik Úr alatt tette tisztelkedését. A' Sz. Mise alatt 's annak végével a' moszarak' durrogásai nevelték az innepi diszt. A' Sz. Mise után említett V. Esperest Úr velős és az örvendetes naphoz alkalmaztatott praedikáziót mondott, melyben az Uralkodó Felsőnek Hazánkra 's minden jobbágyokra árasztott sok jó teteményeit szivre hatólag elő adta, 's halgatóit a' Felső eránt való hűségben, 's háládatosságban erősítette. Az ifjúság nevelésében 's tanításában nagy haszonnal 's elő menetellel fáradozó Csornai Praemonstratensis Sz. Szerzetnek több érdemes tagjai hasonló Sz. Mise áldozatot tettek külön külön, a' Haza Attyának hosszú 's bódog életéért. Ezt követte az itt lévő Praemonstratensis Sz. Szerzet' Klastromában tartott fényes 's gazdag ebéd, mely közben Ő Felsőnek 's az Austriai Ház minden Tagjainak hosszú életekért igazi háládatosságot buzgó indulattal számos poharak ürítették. A' feljebb említett, szekeres seregnek Tisztje 's Al. Tisztjei a' Praemonstratensis Sz. Szerzet Klastromában gazdag ebéddel fogadtattak, a' köz legények pedig fejenként délben is estve is, a' Szerzet pintzéből egy-egy itze bort nyertek. Így az

egész nap a' népnek buzgó könyörgései 's örvendezései között tölt el.

V e r s e t z e n Febr. 13-kán. Elközelítvén az az idő, mellyen felséges Fejedelmünk I-ső F e r e n t z Tsászár és Királyunk ditső születése napján Új alkalmunk lehetne eránta viseltető mély tiszteletünknek 's határtalan szeretetünknek hódoló jeleit, sok időkre terjesztendő betses életéért a' Mindenhatóhoz botsájtandó könyörgésekben bebizonyítani; itten, mint tágas Megyéjének lakó Várossában Ő Méltósága Fő Tisztelendő Manuilovits Maxim Úr Verscheczi Görög nem Egyesült Hitű Püspök ezen ditső napot olly móddal igyekezék innepelni, — valamint minden esztendőben is, — hogy ditső voltának megfelelné. Ehez képest számos kiválogatott Egyházi Férjfiával ez ditsőn fel derült napon a' Cathedrális Templomában ájtatosan vivé végbe az Isteni szolgálatot, mellynek közében — minékutána Fő Tisztelendő Daniel Marcellus Úr, Tsanádi Kánonok, és helybeli Plébános a' Római Catholicum Templomban a' nagy éneklő Szent Misét, és Ő Ts. Kir. Felsője hosszú életeért Istenhez botsátott Imádságát elvégezte volna; a' Szent, Lyturgiát koronázá a' Mindenhatóhoz térden botsátott Hála és Kérő Imádság azon fő rendelkezéséért, hogy ditsően uralkodó I-ső F e r e n t z Fejedelmünknek születése napját 94-ik élete pályájának korában Isteni kegyelméből igaz Keresztényjeinek szívbeli örömeikre deríteni engedé. Ezen Imádságot követé a' „Te Deum“ Ének, maga a' Fő Pásztortól két nyelven Rátzúl tudniillik és Oláhúl elénekelve, valamint a' Felső Tsászár és Királyunkért készült esmeretes öröm Ének „Uram tartsd meg Királyunkat“ hasonlóképpen két nyelven énekelve. Mind

ezeket tetéze a' Szent György' Klastromi Fő Apátur' Fő Tisztelendő Kenyélatsz Pál Úrnak Német nyelven az uralkodó Hitű sok Vendégeknek kedvéért, és Rátzúl a' köznépnek értése végett tartott, és ez napra igen illő beszédje, mellyben ékes mondásával Halgatóit közös szeretetre, és illy nagy és kegyes Fejedelem eránt hűségesnek lenni elegendőleg lelkesíté. Mindezeknek végre menetelével ezen díszes Ferjfiaknak követésekkel mene a' Fő Pásztor Palotájába, hól valamint Ő maga díszes vendegéitől Ő Felsége élete meg tartásáért Vendégeitől jó üdvözléseket fogada, úgy viszont olyanok ömöltek kelleme-tes igéiből. De haza menése közben az ügyefogyottaknak szomorú ábrázataikon megkönyörülvén, azokat magához jönni rendelé, kiknek száma a' Százat felül haladá, és így mindeniknek egy-egy tzipó kenyeret, egy font marhahúst, egy itze bort, és pályinkát adadni rendeltetett, valamint azokra is terjede atyai gondja, kik a' két hitű Ispitályokban betegeskedő ágyban fekszenek. — Közös Hála illy emberszeretőnek! — És így meg érkezvén az Ebéd táj, a' Megyés Püspök Úr 70 díszes Vendéget számlált, ekkor először kívánó üdvözlést teve a' Püspök Úr a' nagy Egekhez felségelkedő Tsászári Királyunknak hoszasbb élete pályájáért, mellyet a' levegőnek harsogásával követe a' szivből ömölt a' „Éljen“ Ige. Folytatólag a' meg koronázott ifjú Királyunk V. Ferdinand életének számtalan Esztendőkre kitéjedéséért az Eget hatották az Ohajtások, mellyeket végre követtek a' Felséges Királynénknak, és az egész Ausztriai Felséges Háznak állandó egészségéért való köszöntések, harangoknak szóllása és a' Morszarak harsogása között.

Tek. Tsentsén Vármegyéből. Látkóc z
Böjt elő hava 10-kén 1832.

Az emberiség' köz-java eránt tett jeles érdemeiért múlhatatlan emlékezetű Mélt. Csömöri Gróf Zay Imre Ts. 's Kir. Arany-Kúltos Úrnak, ki a' Nagy-Szombat Vidéken fekvő egyik Uradalmanak Butsán nevű Helységében a' múlt gyászos emlékezetű nyáron dühösködött mirígyes nyavalyának áldozatjává lett, az illő végső tisztelet, azon időnek veszélyes környülállásai miatt meg nem adattathván; — ugyan azon u'ólsó Tisztelet-tétel, mellyet a' Bóldogúlt, mint jó Hazafi, példás Férfj, 's jó Atya, — mint a' Vallás dolgainak Szíves Pártfogója, 's mint valódi Ember-barát, — méltán megérdemlett, tegnapelőtt, úgy mint e' most folyó Hónapnak 8-kán Zay-Ugróczon ment véghez.

Az Elhunytak hülte tetemei a' legközelebb múlt Esztendőnek Kis-aszszony havában, a' járvány Epeveszély miatt tsak a' Butsáni közönséges Temetőben tétetvén örök nyugalomra, 's egyedül a' Szíve tartatván fenn, — Ez, a' végső halotti Tisztelet-tételnek Szomorú napjára, Zay-Ugróczra fel-hozattatott, — azon nemes érzésű Szíve tudniillik, melly főképp a' Zay-Ugróczi terméketlen hegyeknek minden Vallású szegény lakosai között olly sok 's jeles emlékeit hagyta az emberi szeretettel tellyes érzésének. — Ezen szomorú alkalmasággal az Evangélikusoknak helybéli Templomokban a' nemtsak Zay-Ugrócz' Vidékéről, hanem távolabb helyekről, sőt szomszéd Vármegyékből is nagy számmal öszve gyült Uraságok, 's más külömbféle sorsú, rendű 's Vallású teméntelen Sokaság előtt, három nyelven Magyarúl t. i. Tótúl és Németül, az Elhunytak jeles érdemeihez alkalmazta-

tott velős halotti Beszédek mondattak, 's azon Köz-tisztelet 's szeretetet, mellyel ezen jó Méltóság eránt mindenek egyaránt viseltettek, nevelték 's öregbítették. — De mit tehet a' pislogó métseske a' ragyogó Napfény' emelésére? Azonban, ha méltóképpen nem magasztalhatjuk is a' Köz-hasznú Nagy Férjfiúnak, mint Nagy hazafi jó Polgárnak kitündöklő tulajdonait, 's érdemeit; a' Köz-tisztelet 's hálaadás, mindazáltal nem engedi halgatásban hagyni nemes érzésű Lelkének azon Szép műveit, mellyek az Emberiség' Köz-javát érdeklik. — Ő volt az az érzékeny Barátja az Emberiségnek, ki a' maga régi, 's Országunkkal egykorú Nemzetségének fényét, 's méltóságát, a' nyájas leereszkedéssel tudván egyesíteni, az emberszerető nemes Szívének tiszta ösztönéből, nem magának hanem egészen tsak a' sínlődő emberi Nemnek élt. — A' száma nélkül való gyámoltalan Árvák 's Özvegyek' élelmén kívül, esztendőnként mind nemes, mind nemtelen születésű sok szegény Ifjakat nemtsak honni Alsó-'s Fő Oskolákban, hanem Külföldön is neveltetett; maga Uradalmaiban a' Köz-nép' pallérozására több hasznos Oskolai intézeteket tett, mellyeknek gyümöltseit örömmel látjuk; — az azokban tanuló szegény gyermekeket, kiknek tanulási előmeneteleikre Személyesen is ügyelt, atyáskodó Kegyelmeivel ápolta. — A' szegény adózó népet, úgy mint szeme-fénnét, minden Vallásbéli külömbség tekintete nélkül pártolta és védette, és ugyan nem tsak a' maga tulajdon Számos alattvalóit, kiknek gyámolítását, tsak Földes-Úri édes kötelességének esmérte; hanem általjában a' Szűkölködőket, kiknek kunyhóikban is angyali tsendes nyájassággal gyakorta gyönyörködött, — nemtsak a' tavalyi

nyomorúságos időben — nemtsak a' drágaság' és éhség' idejében, hanem szünet nélkül 's egész életében, Önn maga megszűkítésével is segítette 's gyámolította, olyanokra is árasztván Jóltévőségét, kik ő hozzá nem is folyamodtak, — úgy hogy életének azon napjait, mellyekben senkivel sem tehetett jót, elvesztetteknek tartaná. Az emberiség' java mellett annyira buzgó indulatjának olly sok bizonyosságaihoz járúl azon dicső 's nemes maga elszánása, mellyel a' múlt esztendei szomorú időszakaszban szenvedő ember-társain maga' nem kémellésével is meg nem szűnt könnyíteni, 's a' mellynek maga is áldozatjává lett.

Szív-emelő gyász tünemény volt látni, az Emberiség' illy példás Barátjának utolsó tiszteletére öszvejött sokaságot. — Szívreható volt a' nagy Ember Szívének, Nemzetsége Sírbóltjába lett tétettetése' alkalmával látni az utánna bánkódó, 's az elvesztett Atyát szívszakadva kereső Szegénységnek hálaadó könnyeit; melly gyász Tüneménynek szomorú helyéről senki sem távozott el a' nélkül, hogy hervadhatatlan érdemkoszorút nem kívánt volna nyújtani az idő előtt elhunyt Nagy Embernek. Áldás az Ő poraira!

Emlékezetes volt ezen gyász Tünemény még azon tekintetből is, hogy az Evangelikusoknak Templomokban, mellyben egyébként az Isteni tisztelet Tót nyelven szokott tartatni, ezen alkalommal Magyar Beszéd is tartatván, itt most először hallottuk zengeni az édes Magyar Nemzeti Nyelvünket. Vajha ezen hazafi példa-adás sok követőkre találna! hogy a' honni Nyelvünkben járatlan belföldiek-is ez által nyelvünkhez édesedjenek, 's így ezen Nyelvünk a' Tót helyében is már valahára feléledjen.